

УДК 004.03

Д. Манько, докт.наук соц.комун., проф. Н. Кунанець
(Національний університет «Львівська політехніка»)

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ГОЛОСУВАННЯ З КРИПТОГРАФІЧНИМ ЗАХИСТОМ ДАНИХ

UDC 004.03

D. Manko, Dr., Prof. N. Kunanets

ELECTRONIC VOTING INFORMATION SYSTEM WITH CRYPTOGRAPHIC DATA PROTECTION

Ратифікація у 2014 році Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом стала поштовхом до розвитку електронного урядування та електронної демократії в Україні. Значеним нормативно-правовим актом визначено, зокрема, важливість впровадження елементів електронного голосування, аналізу особливостей розроблення елементів якого присвячена дана робота. Серед типів електронного голосування варто виділити дві групи: дистанційне та безпосереднє. Запропонована інформаційна система призначена реалізовувати технології першої групи – Інтернет-голосування та голосування реалізоване із допомогою мобільних пристроїв.

До переваг функціонування інформаційної системи електронного голосування належать в першу чергу такі:

- зменшення тривалості підрахунку голосів;
- заощадження бюджетних коштів, які могли б бути використані на необхідні цілі;
- мінімізація можливих важелів тиску на виборців під час волевиявлення;
- захист від свідомого підроблення документів та умисної фальсифікації результатів голосування;
- суттєве зростання рівня залученості громадян до виборчої кампанії (насамперед – молоді);
- можливість здійснення виборів в умовах нестабільної політичної та соціальної ситуації (Східна Україна тощо);
- забезпечення найзручніших умов для голосування виборців; можливість волевиявлення у будь-якій частині світу;
- можливість використання інформаційних систем та програмного забезпечення для інших суспільних сфер.

Водночас, слід звернути увагу і на потенційні ризики та ймовірні недоліки використання ІС електронного голосування:

- вразливість комп'ютерних систем до різного роду атак (вірусні, хакерські тощо);
- недовіра чи упереджене ставлення значної частини населення до інформаційних технологій реалізації електронного голосування;
- унеможливлення отримання доказів про скоєні правопорушення у випадку підозр фальсифікації та, як результат, дієво оскаржити виявлені правопорушення;
- необхідність залучення значних коштів на етапі впровадження інформаційних технологій;
- відсутність доступу до мережі Інтернет для чималої частки населення країни;
- цілковита відсутність навиків чи низький рівень комп'ютерної грамотності певних категорій громадян (людей похилого віку тощо).

Щодо виборчої системи в Україні, то питання впровадження електронного голосування залишається дискусійним.